

nost dosadašnje predaje srpskog pravoslavnog puka, da je sv. Sava spaljen od Turaka na Vračaru. On iznosi mogućnost, da je ta predaja nastala tendencijozno od kaludera, da što više Turke pred narodom omraze. Iznosi dosta vjerojatne dokaze, da se tijelo sv. Save još sada čuva u manastiru Ždrebaonik. Na to da naročito upućuje historijat desne ruke, koja pripada tijelu sv. Save, i njegov arhimandritski štap, što je putovao zajedno s tom rukom. Ipak svi ti razlozi nemaju još peremptorne kritičke vrijednosti, nego će trebati sigurnijih historijskih razloga, da se činjenica potpuno dokaže. No svakako izgleda da ima više vjerojatnosti za piščevu tezu, negoli za spaljivanje na Vračaru.

Dr. J. Oberški.

M. Vanino: Povijest crkve katoličke. II. prerađeno izdanje. Jeronimska knjižnica. Tisak Narodne Prosvjete, Zagreb 1930. 8°, — 240.

Koliko je bila ova knjiga potrebna našem katoličkom puku, vidi se po tom, što je prvo njezino izdanje na jagmu raspačano. Bila je stoga sretna zamisao, da se priredi u drugom izdanju kao pučka knjiga među edicijama književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu. Pisac je vanrednom vještinom i kritičkim historijskim sudom odabrao najznatnije događaje crkvene povijesti, da u zaokruženoj cjelini, divnom preglednošću i lakom stilu prikaže postanak, razvitak i djelovanje božanstvene uredbe kraljevstva Božjega na zemlji, katoličke crkve. Pri tom se naročito obazirao na naše domaće prilike, kako su se razvijale kao integralni dio opće crkvene povijesti. Osobito je uspio da lijepo prikaže blagotvorni utjecaj katoličke crkve na hrvatski narod s obzirom na njegov kulturni, politički i socijalni život. Prikazao je nadalje, kako su osobito bili zaslužni za kulturu i civilizaciju hrvatskog naroda različiti crkveni redovi i kongregacije, što su već od najstarijeg doba naše narodne povijesti bili u našem narodu rašireni. Tu valja naročito spomenuti zaslužni benediktinski red, zatim dominikanski, franjevački, pavlinski i isusovački red. Knjiga završuje sa prikazom pontifikata posljednjih petorice velikih papa, te toplim apologetskim epilogom o veličajnoj pojavi katoličke crkve u svijetu. Na svršetku je dodan još popis svih papa i općih crkvenih sabora. Knjiga imade veliku vrijednost ne samo kao pučko izdanje crkvene povijesti, nego i zbog toga, što se pisac kreće u obradbi strogo u granicama historijski i kritički nedvojbeno utvrđenih činjenica, koje je znao zaodjeti u lagano pučko ruho. — Zgodno odabrane ilustracije povećavaju pučki interes za knjigu i podaju joj tim veću vrijednost.

Ovom prigodom napominjemo, da bi bilo zgodno, da se ova knjiga priredi kao vjeronaučni udžbenik za VIII. razred srednjih škola. Držimo da bi mogla odlično zadovoljavati toj svrsi, samo bi u tom slučaju trebalo prirediti je prema novom službeno propisanom školskom pravopisu i zatražiti u tu svrhu potrebno državno odobrenje.

Dr. J. Oberški.

Katolička Crkva u Srbiji pod zaštitom A. U. Monarhije. Napisao dr. Bruno Lovrić, Niš. Štamparija »Sv. Car Konstantin«, 1930. 8° — 68. Cijena broš. Din 10.—.

Pisac je u ovoj brošuri ocrtao prilike katoličke crkve u Srbiji onamo od polovice prošloga vijeka (1851.) kad je papa Pijo IX. bio ime-